

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

21 novembre 2019

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 20 juillet 1990 relative à
la détention préventive en ce qui concerne
l'arrestation immédiate**

AMENDEMENT

déposé en séance plénière

Voir:

Doc 55 0489/ (S.E. 2019):

- 001: Proposition de loi de Mme De Wit et consorts.
- 002: Amendements.
- 003: Rapport de la première lecture.
- 004: Articles adoptés en première lecture.
- 005: Amendements.
- 006: Rapport de la deuxième lecture.
- 007: Texte adopté en deuxième lecture.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

21 november 2019

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet van 20 juli 1990
betreffende de voorlopige hechting
aangaande de onmiddellijke aanhouding**

AMENDEMENT

ingedien in plenaire vergadering

Zie:

Doc 55 0489/ (B.Z. 2019):

- 001: Wetsvoorstel van mevrouw De Wit c.s.
- 002: Amendementen.
- 003: Verslag van de eerste lezing.
- 004: Artikelen aangenomen in eerste lezing.
- 005: Amendementen.
- 006: Verslag van de tweede lezing.
- 007: Tekst aangenomen in tweede lezing.

00956

N° 5 DE M. AOUASTI ET MMES ZANCHETTA ET ROHONYI

Art. 2

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 2. L’article 33, § 2, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, modifié par la loi du 21 décembre 2017 est remplacé par ce qui suit:

“§ 2. Lorsqu’ils condamnent le prévenu ou l’accusé à un emprisonnement principal de trois ans ou à une peine plus grave, sans sursis, ou pour des condamnations pour des faits visés dans le titre Ier ter du livre II, aux articles 371/1 à 387, aux articles 398 à 405 et à l’article 442 bis du Code pénal, à un emprisonnement principal d’un an ou à une peine plus grave, sans sursis, les cours et les tribunaux peuvent ordonner son arrestation immédiate, sur réquisition du ministère public, s’il y a absolue nécessité pour la sécurité publique ou s’il y a lieu de craindre que le prévenu ou l’accusé ne tente de se soustraire à l’exécution de la peine.

Cette décision doit préciser les circonstances de la cause motivant spécialement cette crainte.

Si, sur opposition ou appel, la peine est réduite à moins de trois ans et pour des condamnations pour des faits visés dans le titre Ier ter du livre II et aux articles 371/1 à 387, aux articles 398 à 405 et à l’article 442bis du Code pénal, à moins d’un an la cour ou le tribunal pourra, à l’unanimité, sur réquisition du ministère public, le prévenu et son conseil entendus s’ils sont présents, maintenir l’incarcération.

Les décisions rendues par application de ce paragraphe font l’objet d’un débat distinct, immédiatement après le prononcé de la peine. Le prévenu ou l’accusé et son conseil sont entendus s’ils sont présents.

NR. 5 VAN DE HEER AOUASTI EN DE DAMES ZANCHETTA EN ROHONYI

Art. 2

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 2. Artikel 33, § 2, van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, gewijzigd bij de wet van 21 december 2017, wordt vervangen door wat volgt:

“§ 2. Wanneer de hoven en de rechtbanken de beklaagde of de beschuldigde veroordelen tot een hoofdgevangenisstraf van drie jaar of tot een zwaardere straf, zonder uitstel, of in geval van veroordelingen tot een hoofdgevangenisstraf van één jaar of tot een zwaardere straf, zonder uitstel, wegens feiten bedoeld in titel I ter van boek II, in de artikelen 371/1 tot 387, alsook in de artikelen 398 tot 405 en in artikel 442bis van het Strafwetboek, kunnen zij, op vordering van het openbaar ministerie, diens onmiddellijke aanhouding gelasten in geval van volstrekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid, dan wel indien te vrezen valt dat de beklaagde of de beschuldigde zich aan de uitvoering van de straf zou pogen te onttrekken.

Die beslissing moet nader aangeven welke omstandigheden van de zaak die vrees in het bijzonder wettigen.

Indien de straf op verzet of hoger beroep wordt verminderd tot minder dan drie jaar en in geval van veroordelingen tot minder dan één jaar wegens feiten bedoeld in titel I ter van boek II, in de artikelen 371/1 tot 387, alsook in de artikelen 398 tot 405 en in artikel 442bis van het Strafwetboek, kan het hof of de rechtbank de hechtenis handhaven, met eenparigheid van stemmen, op vordering van het openbaar ministerie en na de beklaagde en diens raadsman te hebben gehoord, als zij aanwezig zijn.

Over de krachtens deze paragraaf genomen beslissingen moet een afzonderlijk debat worden gehouden onmiddellijk na de uitspraak van de straf. De beklaagde of de beschuldigde en diens raadsman worden

Ces décisions ne sont susceptibles ni d'appel ni d'opposition.

Elles sont susceptibles de pourvoi en cassation pour autant que le pourvoi soit également formé contre la décision de condamnation.”

JUSTIFICATION

Les délais d'exercice des voies de recours étant suspensifs, l'exécution d'une condamnation ne peut être exigée qu'une fois que la décision n'est plus susceptible d'opposition, d'appel ou de cassation.

En effet, au nom du respect de la présomption d'innocence, l'arrestation immédiate doit rester l'exception pour les prévenus ou accusés qui comparaissent libres et l'ordre d'arrestation ne constitue jamais qu'un titre de détention provisoire, qui ne peut jamais être requise à des fins punitives.

Afin de limiter les détentions préventives, et le nombres de personnes incarcérées dans nos prisons, le gouvernement précédent, désormais en affaires courantes, avait fait voter la loi du 21 décembre 2017 qui rehaussait les seuils de peines permettant l'arrestation immédiate.

En effet, notre ministre de la Justice avait dû constater que 10 % des détenus en détention préventive étaient des condamnés non définitifs, emprisonnés sur la base d'une arrestation immédiate, en raison d'un défaut à l'audience. Pire encore, il avait dû constater que sur opposition, 80 % de ces condamnés non définitifs bénéficiaient d'un sursis, d'une peine de probation autonome ou d'une réduction de peine en deçà du seuil requis pour l'arrestation provisoire, rendant celle-ci impossible et qu'il convenait donc de réduire les possibilités d'arrestation immédiate.

C'est pour cette raison que le seuil avait été revu.

Aujourd'hui l'objectif poursuivi doit être maintenu et le nombre de détentions préventives et d'arrestations immédiates ne pas repartir à la hausse.

gehoord, als zij aanwezig zijn. Deze beslissingen zijn niet vatbaar voor hoger beroep of verzet.

Ze zijn vatbaar voor cassatieberoep, voor zover dit rechtsmiddel ook tegen de veroordelende beslissing wordt ingesteld.”

VERANTWOORDING

De termijnen voor het uitoefenen van de rechtsmiddelen werken opschortend. De tenuitvoerlegging van een veroordeling kan dus maar worden opgelegd wanneer tegen de gewezen uitspraak niet langer verzet, beroep dan wel cassatieberoep mogelijk is.

Op grond van de inachtneming van het vermoeden van onschuld moet de onmiddellijke aanhouding immers de uit-zondering blijven voor de beklaagden of de beschuldigden die vrijwillig verschijnen. Het aanhoudingsbevel is immers altijd slechts een bevel tot voorlopige aanhouding, die nooit mag worden gevorderd als strafmaatregel.

Om het aantal gevallen van voorlopige hechtenis te beperken en minder mensen naar de gevangenissen te sturen, heeft de vorige regering – die thans in lopende zaken is – de wet van 21 december 2017 laten aannemen. Die wet voorziet in een hogere drempel (een hogere strafmaat) om tot onmiddellijke aanhouding te mogen overgaan.

De minister van Justitie had immers vastgesteld dat 10 % van de gedetineerden in voorlopige hechtenis niet definitief was veroordeeld en door toedoen van een onmiddellijke aanhouding opgesloten was wegens verstek op de terechtzitting. Een andere en ergere vaststelling: 80 % van die niet-definitief veroordeelden had na verzet het voordeel genoten van een opschorting, een autonome probatiestraf dan wel een strafvermindering tot onder de voor een voorlopige aanhouding vereiste strafmaat, waardoor die regeling onuitvoerbaar was geworden. De mogelijkheden inzake onmiddellijke aanhouding dienden dus te worden teruggeschoefd.

Om die reden werd de drempel bijgestuurd.

Het nagestreefde doel moet worden gehandhaafd en het aantal gevallen van voorlopige hechtenis en onmiddellijke aanhouding mag niet opnieuw stijgen.

Néanmoins, les auteurs estiment que le régime de l'arrestation immédiate est incomplet et que le seul critère actuel de crainte de soustraction est insuffisant.

Les auteurs, à travers leur proposition, entendent apporter deux modifications.

D'une part, intégrer de nouvelles infractions au seuil de condamnation réduit d'un an, à savoir essentiellement les délits sexuels commis sur mineurs, le viol, les faits de terrorisme, les homicides volontaires non qualifiés de meurtre, les lésions corporelles volontaires et le harcèlement.

Ces nouvelles infractions sont intégrées afin de lutter et de veiller à disposer de moyens complémentaires pour les victimes de ce type de délits et/ ou crime (continuum de violence) d'autant que, dans l'immense majorité des situations, les victimes sont des femmes.

D'autre part, considérer que le critère de soustraction ne peut être considéré comme seul critère déterminant l'arrestation immédiate.

Un second critère, existant dans la loi de 1990 sur la détention préventive, est intégré par analogie au mandat d'arrêt qui conduit à une détention préventive. Il s'agit du critère de l'absolue nécessité pour la sécurité publique.

Le critère relatif à l'absolue nécessité pour la sécurité publique comprend notamment: la dangerosité intrinsèque de l'auteur présumé ou suspecté des faits, le nombre de plaintes à l'encontre de l'auteur présumé ou suspecté des faits (à l'encontre d'une même victime ou de victimes différentes), une ou plusieurs condamnations antérieures pour des faits de même nature, ...

Khalil AOUASTI (PS)
Laurence ZANCHETTA (PS)
Sophie ROHONYI (DéFI)

De indieners van dit amendement zijn echter van oordeel dat de regeling inzake onmiddellijke aanhouding hiaten vertoont en dat het enige, thans geldende criterium – namelijk de vrees dat de veroordeelde zich aan de strafuitvoering zal onttrekken – ontoereikend is.

Daarom worden via dit amendement twee wijzigingen voorgesteld.

Ten eerste zou de lagere drempel voor een onmiddellijke aanhouding (te weten een strafmaat van één jaar gevangenisstraf) ook gelden voor een aantal bijkomende misdrijven, vooral dan seksuele misdrijven jegens minderjarigen, verkrachting, terroristische daden, niet als moord gekwalificeerde vrijwillige doodslag, vrijwillige slagen en verwondingen en stalking.

De uitbreiding naar bijkomende misdrijven beoogt de strijd aan te binden met dergelijke wanbedrijven of misdaden (waarmee continu geweld gemoeid is). Tevens beschikt men aldus over bijkomende middelen ter bescherming van de slachtoffers. Dat is absoluut nodig, temeer daar de slachtoffers in verreweg de meeste gevallen vrouwen zijn.

Ten tweede is het de bedoeling dat het risico dat de veroordeelde zich aan de strafuitvoering zou onttrekken, op zich niet volstaat om hem onmiddellijk aan te houden.

Naar analogie van het aanhoudingsmandaat dat tot voorlopige hechtenis leidt, wordt nog een andere uit de wet van 1990 afkomstige voorwaarde gesteld, namelijk de absolute noodzaak voor de openbare veiligheid.

De absolute noodzaak voor de openbare veiligheid kan onder meer blijken uit de wezenlijk gevaarlijke aard van de veronderstelde of verdachte pleger van de feiten, het aantal klachten tegen hem (ingedien door hetzelfde dan wel door verschillende slachtoffers), één of meerdere vroegere veroordelingen voor gelijkaardige feiten enzovoort.